

Izhaj razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem čeku, zav. v Ljubljani št. 11.409
Vajla mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelok »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Francija in Mussolinijeve grožnje

ODMEVI ZADNJIH MUSSOLINIJEVIH GOVOROV V FRANCOSKI JAVNOSTI.

PARIZ, 27. maja. »Echo de Paris« je objavil o zadnjih govorih italijanskega ministrskega predsednika Mussolinija članek, ki je vzbudil v političnih krogih splošno pozornost. List niše, da Francija nikakor ne more iti mirno preko tega, ako Mussolini kar očitno grozi Franciji. Posledice nepremišljenih govorov italijanskega diktatorja v Livornu, Florenci in Milanu so neizogibne. Francosko-italijanska pogajanja za rešitev raznih sporov vprašanj med obema državama, ki trajajo že dve leti, so sedaj odložena na nedoločen čas. Nobenega smisla nima sporazum z vlado, ki je odložena, da vzame s silo to, kar ni mogla doseči s svojo diplomacijo. Za Francijo je velike važnosti, da italijanski narod neprestano rožlja z orožjem. Glavni razlog za Mussolinijeve izbruhe je londonska brodogradna konferenca, na kateri je Francija odločno odklonila italijansko zahtevo po brodogradni pariteti med obema državama. Angleški ministrski predsednik MacDonald in angleški zunanji minister Henderson sta v veliki meri odgovorna za sedanji francosko-italijanski spor.

Francija in Jugoslavija

V Lyonu se je te dni vršila pod pokroviteljstvom društva »Poilus d'Orient« in pod predsedstvom našega pariškega poslanika dr. Spalajkovića slavnostna večerja, na kateri je bila zbrana najodličnejša lyonska družba. Ob tej priliki je bivši lyonski župan Eduard Herriot imel govor, ki je izzvenel v slavo Jugoslaviji in francosko-jugoslovenskemu prijateljstvu.

Uvodoma je Herriot povdaril, da glede vojnih zaslug ni dovoljno dano priznanje bivšim borcem s solunske fronte. In vendar je dejstvo, da je solunska ekspedicija igrala za zaključek vojne važno ulogo, in da je prvi probaj fronte centralnih sil bil izvršen na solunski fronti. Povdaril je, da si je francoski vojak v jugoslovenskih krajih stekel globoke simpatije. »Ko sem — nadaljeval — pred 20 leti obiskal kraje današnje Jugoslavije, se je ravno začelo tam mogočno gibanje v smeri narodnega edinstva. Bilo je to po ustanovitvi srbsko-hrvatske koalicije. Že takrat je bilo predvidevati velike dogodke, ki so se pozneje odigrali v zgodovini jugoslovenskega naroda. Prišla je vojna in pojavila se je jugoslovenska nacija.

V današnji jugoslovenski državi se treba diviti napredku, ki je do danes dosežen. Je pa v njej še ogromnih neizrabljenih sil. Njen prvenstveno kmetijski značaj ji daje prednost v pogledu gospodarskega odpora. 56% te zemlje je pogozdena. Ta dežela je poklicana, da bo za Evropo velik vir ljudi in proizvodov.

Na drugi strani pa so Jugoslovenci narod, ki ne pusti, da bi se posegalo v njegovo neodvisnost. Na solunski fronti so osvetili Kosovo. Povsod v Jugoslaviji pa najdemo simpatije za Francijo, ki je lahko ponosna na to, da je bila vsikdar za neodvisnost Jugoslovenov. Napoleon, ki ga često obsojajo, ki pa mu nihče ne more odreči genialnosti, se je zavedal, kako važna je bila ustvaritev Ilirije leta 1809. Francoski uplivi se močno poznajo v zgodovini Jugoslovenov, pa tudi Francozi so prinesli iz jugoslovenskih dežel mnogo dobrega in koristnega. Ti medsebojni uplivi so se še utrdili v borbi za skupno stvar. Posetil sem skromne vojaške grobove, kjer počivajo drug poleg drugega, ti junaki za svobodo. Edini okras na njih je trobojnica.

Naj bi to veliko delo skupne borbe tudi za naprej tvorilo plodno vez med slovanstvom in francoskim narodom. Francija ne more imeti hrabrejšega in zvestejšega zaveznika, nego je Jugoslavija.

Francoski listi poročajo o burnih manifestacijah navzočih za Jugoslavijo in bratske vezi med Francijo in Jugoslavijo. V svoji zahvali je naš poslanik dr. Spalajković povdaril, da med Jugoslavijo in Francijo ni nobenega »prašanja, ki bi dalo povoda za nesporazumljenja. Naša zemlja — je

Proces proti zagrebškim teroristom

BEOGRAD, 27. maja. Na današnji razpravi je bil naknadno zaslišan še Avgust Cesarec, ki je izjavil, da je bila eksplozija na Zrinjevcu tako nedolžna, da se je ni nihče ustrašil. Nato so bili zaslišani grafologi glede pisma, ki so je zopet našli pri Prpiću in katero je po njihovem mnenju pisal obtoženi Hadžija. S tem je bilo dokazno postopanje zaključeno. Sodišče je odklonilo vse včerajšnje predloge braniteljev.

K aferi Kutjepov

GRADEC, 27. maja. Listi poročajo, da se bavi policija z zanimivo afero. Policija je prišla namreč čisto slučajno na to, da se je eden od onih, ki so odvedli generala Kutjepova iz Pariza, mudil v Gradcu in da najbrže še sedaj biva v Avstriji. Policijski direktor je neki hotelir prijavil Alfonza Hettricha iz Stuttgarta, ki je napravil znatne dolgeve in potem izginil brez sledu. Pri preiskavi je policija odprla aktovko, ki jo je Hettrich pozabil v hotelu. V njej je našla več listin in poslovljno pismo, v katerem pravi, da je že sit življenja in da pojde prostovoljno v smrt, ker ga neprestano zasledujejo radi soudeležbe pri odvedbi generala Kutjepova. Graška policija je odredila obširne poizvedbe za skrivnostnim Hettrichom, vendar dosedaj brez uspeha. Dognala je le toliko, da ni izvršil samomora, ki ga je napovedal v poslovljnim pismu.

Smrtna nesreča princa Cantacuzene

BUKAREŠT, 27. maja. Princ Mircea Cantacuzene se je snoči pri poizkusnem poletu z nekim majhnim letalom, katero je vodil sam, nad letališčem Baneasa smrtno ponesrečil. Princ Cantacuzene, strasten pilot, se je dvignil v zrak skupno s svojo soprogo. V višini 200 m je

nenadoma odpovedal motor in aparat je strmoglavil na tla. Princa so vsega polomljenega odpeljali takoj v bolnico, kjer je kmalu nato umrl, dočim je dobila njegova soproga pri padcu samo lažje poškodbe. Princ Cantacuzene je bil vnet pristaš bivšega prestolonaslednika Karla in je še v nedeljo metal nad Bukarešto letake, v katerih je zagovarjal interese bivšega rumunskega prestolonaslednika.

Italijanski princ pred sodiščem

RIM, 27. maja. Danes se je pričela tu razprava proti princu Giuseppe di San Severino ter njegovi soprogi radi goljufije. Proces vzbuja veliko pozornost med občinstvom, ker pripadata oba obtoženca najvišji italijanski aristokraciji. Princ je živel zadnje čase silno razkošno in se je bavil tudi s kupčijami, pri čemer je izvršil več sleparij ter ponaredil tudi več menic.

Tudi finski gospodarski krogi nas posetijo

BEOGRAD, 27. maja. Kakor poroča zastopnik finske izvozniške družbe v Beogradu, bodo v najkrajšem času obiskali našo državo ugledni gospodarski predstavniki iz Finske, da spoznajo našo zemljo in naše gospodarske ustanove. Obiskali bodo tudi ljubljanski velesejem. Finskim gostom se pripravlja časten sprejem, pri katerem bo sodelovala po zastopstvu tudi vlada.

Pogozdovanje naše države

BEOGRAD, 27. maja. Ministrstvo za šume je dovršilo načrte za pogozdovanje južnih krajev in dela so po večini že v teku. Po tem programu bo tekom 20 let cela vardarska banovina pogozdena. Delajo se tudi načrti za pogozdenje ostalih delov države in tudi ta dela se bodo v najkrajšem času pričela. Beograjsko okrožje je že celo pogozdeno.

dejal — se zaveda svoje dolžnosti. Prožeta edino z mislijo na svojo neodvisnost, je raje šla v prognanstvo, nego v neprijateljsko podaništvo. Naša deca obožuje Francijo, dasi ni — kakor mi starejši — preživela težkih časov strašne vojne. Čut hvaležnosti v nas ne bo nikdar zamrl. Delovanje Francije na mednarodnem prišču je obeleženo s poštenjem in iskrenostjo, zato mora njeno stališče končno tudi zmagati. Naša dolžnost je, da radi solidarnosti v Evropi povsod sledimo naporom Francije.

Ta manifestacija solidarnosti Francije in Jugoslavije je najlepši odgovor na Mussolinijeve patetične fraze, s katerimi je metal krog sebe minole dni na svojem potovanju po Italiji.

Najboljša jed

je nepopolna, ako Vam po njej manjka Mocca-kava. Ako zavžijete po jedi skodelico kave in pokadite cigareto, imate prijeten mir in se iznebite neprijetnega občutka sitosti. Ako je Mocca-kava pripravljena iz pristne zrnate kave, spada že iz zdravstvenih ozirov k vsakemu obedu.

JULIO MEINL, uvoz kave, Maribor
Gospodarska ulica 7.
Ustanovljeno 1862. XII

Mladi zločinci.

Včeraj so stali po vrsti pred senatom trojice okrožnega sodišča 24-letni Rupert F i ž o l n i k, rojen v Gamlitzu v Avstriji, 18letni delavec Franc J e r o v š e k iz Stranic in 26letni hlapec Viktor J e r o t iz Varaždina. Vsi radi tatvin, vsi že predkaznovani radi tatvin in drugih deliktov. Prvi je začetkom marca prišel v Krčevino in — pod pretvezo, da išče službe, hodil po stanovanjih. Pri tej priliki je 11. marca iz stanovanja Tom šetovih v Srncevi ulici, ki je bilo odprto in prazno, vzel zimsko suknjo, srebrno cigaretno dozo, nekaj zlatnine in drugih stvari, vsega skupaj za krog 2000 Din. Vse je razprodal neznanim osebam. Dobil je poldrugo leto robije, izgubi častne pravice za 5 let, izrečeno pa je bilo tudi pridržanje po prestani kazni. — Drugi, Franc Jerovšek, je še bolj tatinski vajenec. Nekemu Petelnu v Sv. Lovrencu na Pohorju je izmaknil denarnico z 12.50 Din in še neke drobnarije. Prisodili so mu dva meseca zapor. — Bolj prefrigan je tretji, Viktor Jerot iz Varaždina, ki je raztegnil svoje »delovanje« na večji okoliš: v Lobnici pri Rušah je vstopil 10. marca tl. v službo Drag. Kobija in že takoj prvi dan drugemu uslužbencu iz sobe izmaknil suknjo, srajco, spodnje hlače in dokumente. 27. marca se je pojavil v Rušah in mizarju Erhartiču ukradel z voza verigo, 31. marca pa že v Kapli, kjer je Vincencu Rihtarju vzel otroške hlače. Sedaj bo 14 mesecev v robiji premišljal o nadaljnjih pustolovščinah — ali pa se morda poboljšal.

Pogreša se.

Izginilo je dne 24. tm. z doma 21letno živčnobolno dekle, dobro razvito. Na sebi ima rjavkasti plašč, modro-belo karioleto obleko in rjave sandale s sivimi nogavicami. Komur je kaj znano, naj javi to na Pobrežje pri Mariboru, Nasipna ulica 8.

Dr. Fr. Mišic:

Pred „Turškim zidom“

Na tako majhnem prostoru, pa toliko zanimivih spominov na najrazličnejše dobe človeškega razvoja, toliko krasnih pokrajinskih slik v rodovitni dolini in na gozdnatem gorskem pobožju in pa tako simpatičen, podjeten in zaveden narod, ki biva tod! Vse to si mora ogledati in vsaj za trepatek v bežnem hitenju in vrvenju časa se vanj zamisliti in poglobiti, kdor vsega tega še ni videl. To, kar leži za njim, je moralo biti nekoč prava trdnjava, pravi grad, močnejši in trdnjši, kakor je bil oni na mariborski Piramidi. Na tem gradišču o nekdanjem gradu ni več sledu in ne kamna, ki bi se mogel govoriti o nekdanji slavi, o nekdanjih bojih. Zamišljena kapelica sv. Ane in cvetoči vinogradi idilično nadaljujejo zgodovino preteklih burnejših časov. »Turški zid« pa še stoji, četudi ne več v onih dimenzijah, v katerih so ga zgradili oni, ki so se za njim branili. Če se sprehajaš tod v zgodni spomladi, ko še grmovje in nizko drevje, ki ga obdaja, ne zeleni, ga hitro opaziš. Še pred sto leti je bil popolnoma ohranjen, tri sežnje visok in en sežen širok in je imel dve vrsti lin in lukenj za streljanje. Kar ga je sedaj še videti, jasno kaže veliko njegovo nekdanjo važnost. Od tam, kjer Arlnov vrh strmo pada proti Dravski dolini, sega tik tja do reke same, tako da na prostor za njim nihče ni mogel, ker straži neprodorna Falska peč na četrti strani hrbet njegovih branilcev in vseh onih, ki so se semkaj zatekli. Gorje pa je bilo za one, ki se iz izpraznjenih vasi od Dravskega polja, pa do semkaj niso mogli pravočasno rešiti pred turškim ognjem in mečem za ta obrambni zid. Kajti pred njim so turška konjska kopita in turška krvoločnost pobila in uničila vse, človeško življenje in rodovitno polje, in rdeči plameni so sikali kakor strupeni gadi v hiše in cerkve in jih s svojim vročim objemom rušili v prah in pepel.

To je bilo in se ne povrne več. Naš »Turški zid« pa se še vedno vleče izpod Arlnovega vnožja, začenši pri železniškem tiru, dol do deroče Drave, porušen samo na onem mestu, kjer vodi pot iz Lobnice skozi ta zamišljeni kotiček preko izpodsekane Falske peči v Falo in v bližnjo Puščavo.

Če hočeš prav pregledati vso lepoto in krasoto pokrajine, ki leži pred tem »Turškim zidom« razprostrta, moraš s poti, ki pelje na Smolnik, mimogredé stopiti na Brodnarjevo gradišče. Pod sabo injaš čarobno škrinjico, ki hrani v sebi dragocenosti in zanimivosti iz človeške zgodovine, ki obsega najmanj tritisoč let. Rodovi in plemena najrazličnejših imen, jezikov, šeg in navad, ki so to zemljo kopali in obdelovali in v boju z njo, v boju z zvermi in razboriti mi sosedi padali in umirali, vsi so v to škrinjico položili in shranili svoje spomine, da jih po tolikih stoletjih vsakdo

srmeč občuduje, Iliri, Keltje, Rimljani, Slovani. Pesem, koje prvi akordi, za nas komaj slišni in razumljivi, so doneli preko svetlobe umikajočih se vod in skozi temo dolinskih pragozdov, se že sto in stoletja glasi včasmi mlo in včasmi mogočno; vsi jo radi poslušamo in dobro razumemo; saj nam sega k srcu, saj je slovanska pesem.

Pred »Turškim zidom« leže slovenske Ruše, najlepša, najljubšeja in najdragocenejša slika v nizu vseh onih, ki jih je kedaj na tem pozorišču gledala zgodovina; slika, vredna slave vseh preteklih časov. Naslonjena na vinorodno vnožje košatega Pohorja, gleda vas iz njegovega zatišja in iz širokih debri dveh gorskih potočkov mimo starodavne, častitljive romarske cerkve na rodovitno polje, na borove gozdove, na hmeljske nasade Dravske doline. Onstran reke se dviga pošumljeni Janžev vrh z rdečimi vinogradi nad Selnico. Kot obmejni in obrambni zid — višji in mogočnejši od turškega — pa se vleče Kozjak od Boča tja do sv. Križa in sv. Vrbama. Kakor da bi se tako boljše in varnejše počutile, se stiskajo hiše, med njimi tudi nekaj vilam podobnih, na ozkem prostoru med cerkvijo in Pohorjem. Toliko jih je, da se skoro mora druga držati druge kakor v mestu; vendar pa je še ostalo dosti prostora za lep vaški trg pred cerkvijo, kjer počiva sv. družina Jožef, Marija in Jezusček v hladni senci dveh slovanskih lip. Tu morebiti so nekdanji predniki naših Rušanov prirejali pred tišč- in tisočglavo množico romarjev svoje igre tudi v slovenskem jeziku; igre, po katerih bi, če bi se ohranile, lahko postale Ruše za naš jugoslovanski svet to, kar je za nemško-katoliški Oberammergau. Štiri hiše še sedaj obdajajo cerkev. Če hodiš pobožno-zamišljen po zeleni trati med cerkvijo in njimi, se ti zdi, da še vidiš one učene moše, ki so tu učili mladino za višje poklice, še predno je bila v Mariboru gimnazija. Toda v tako romantično razmišljanje kmalu posvetijo rdeči ognji bližnje tovarne za dušik. Gospodarska podjetnost Rušanov samih, njihova narodna zavest in njihova ljubezen do zelenega Pohorja odgovarja lepoti in krasoti vse pokrajine pred »Turškim zidom«. Toliko fovan nima nobena druga slovenska vas; ob času, ko je tu bilo treba, menda tudi nobena druga ni pokazala pred durmi »nemškega« mesta toliko narodne samozvesti in narodnega ponosa. Prvi razgledni stolp na Pohorju, onega na Žigartovem vrhu, prvo planinsko postojanko na njem so postavili oni in nihče drug. »Sokolski dom«, ki ga otvorijo 29. tm., očiten izraz njihovega narodno-kulturnega čutenja, odgovarja prestižu naših Ruš in preteklosti pokrajine pred »Turškim zidom«. »Turški zid« propada, slovanske Ruše rastejo.

letnico svojega uspešnega oderskega delovanja. Ob tej priliki bo nastopila kot perica Wolfvka v komediji nemškega dramatika Hauptmanna »Bobrov kozuh«, ki jo režira g. J. Kovič.

Prvi cerkveni koncert

pevskega zbora Glasbene Matice v Mariboru bo dne 4. junija. Kakor že javljeno, se bo pela Grečianinova »Liturgija domestica«. Petje pri službi božji ima namen, da povzdigne duha k Bogu in to nalogo je krasno rešil Grečianin ravno v tem cerkvenem delu. Biti je moral globoko religioznega duha. Posamezni deli te krasne staroslovanske maše zvane zdaj tako melko in pristrčno, zdaj zopet mogočno in veličastno, da se počutiš ob tej muziki čisto drugačnega: boljšega, ponižnejšega, majhnega in zopet srečnega pri svojem Bogu.

Enodnevni tečaj o zelenem precepljanju šmarnice

se bo vršil v ponedeljek, dne 23. junija na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

Mariborski in dnevni drobiž

Za sanatorij pri Uisolah

Akcija za ustanovitev zdravilišča za pljučno-bolno prometno osebo nad Visolami pri Slov. Bistrici vzbujala veliko zanimanje ne samo med železničarji, temveč še prav posebno med prebivalstvom v slovenjebistriškem okraju, ki bi z zgradnjo tega zavoda mnogo pridobilo tudi v gospodarskem oziru. Splošno mnenje vseh je, da je imela komisija prometnega ministrstva pri izbihi izredno srečno roko. V naši banovini gotovo ni bolj idealnega in vsem pogojem za zgradnjo sanatorija za jetične odgovarjajočega kraja, kakor je Bauerjevo 24 orolov obsegajoče posestvo nad Visolami, na katero je po temeljitih proučevanjih opozoril primarij mariborske bolnice docent g. dr. Matko. Leži le nekoliko nižje od znanega Golnika, ima pa mnogo milejšje podnebje in je tudi nad meglenim pasom. Po izjavah vseh mejašev megla nikdar ne sega do roba tega posestva, izredno bogatega na smrekah, borih, hrastih in bukvalih. Tri barjere ščitijo ta kraj proti vetrovom z vseh strani, razgled pa je na vse spodnještajersko gorovje in gričevje, do Vraždana in Sljemena pri Zagrebu. Flora je zelo bogata in se odlikuje po pestrosti. V sredini posestva izvira tudi močen, neusahljiv potoček, večji vreclec pa je 200 m nad tem posestvom. Zemljišče obsega le 4 orale vinograda, 6 orolov polja, ostalo pa so sami gozdovi. Vsi zainteresirani činitelji se dobro zavedajo velikega pomena zgradnje sanatorija in so takoj pripravljene prispevati k popravilu stare Attemsve ceste ne samo gmotno temveč tudi s delom. Iskrena želja vseh je, da bi se ta načrt tudi čimprej uresničil.

Na povabilo docenta g. dr. Matka so si večeraj ogledali kraj tudi mariborski novinarji, avtomobile pa so dale drage volje na razpolago tvrdke Doctor & drug, Hutter, Zlatorog in posredovalnica Rapid, za kar jim bodi izrečena najiskrenejša zahvala. Jupiter Pluvius je sicer vse popoldne pridno zalival po dežju koprnečo prirodo, kar pa ni popolnoma nič motilo prav veselega razpoloženja vseh povabljenec.

Predstojnik policije g. nadv. Kerševan je službeno odpotoval ter ga v času njegove odsotnosti zastopa g. svetnik Puš.

Koncert v mestnem parku

bo v četrtek, dne 29. tm. od pol 11. do 12. ure. Svirala bo godba »Drava«.

Ambulatorij protituberkulozne lige ogrožen.

Protituberkulozna liga v Mariboru, ki v kratkem slavi desetletnico svojega obstoja in ki si je pred dobrim letom prenovila in modernizirala svoj ambulatorij v Gregorčičevi ulici 6, je zadnje čase zašla v resne težave, ki naravnost ogrožajo njeno nadaljnje človekoljubno delovanje. Stalne subvencije, s katerimi se je Liga doslej držala na površju, so se zadnje čase zelo skrčile, deloma celo popolnoma izostale. Vsled tega ni mogoče odboru, ki neutrudljivo deluje le v korist svojega bližnjega, kriti izdatke za to institucijo. V interesu prebivalstva je, da se ta prepotrebna institucija, ki je že nešteti rešila življenja, ohrani še nadalje in da se ji zagotovi možnost nemotenega nadaljevanja svojega plodonosnega udeistvovanja. V vsej javnosti bi izzvalo zelo neugoden vtis, ako bi baš sedaj, ko se povsod ustanavljajo protituberkulozne lige in prirejajo protituberkulozni dnevi, morala mariborska liga prenehati s svojim delom. Uverjeni smo, da se bo na en ali drugi način našla možnost, da Liga ne bo treba ustaviti svojega nesebičnega delovanja.

Srečke na razpelago.

V upravi »Jutra« in »Večernika« v Mariboru je še nekaj četrtinskih in polovičnih srečk na razpolago. Zrebanje traja do 2. junija 1930. Premije in glavni dobitki še niso izžrebani! — Poizkusite srečo! —

Oton Župančič in Pavel Golia v Mariboru.

Po poročilu iz Ljubljane bosta krstni predstavi Šnuderlove drame »Pravljica o rajski ptici« prisostvovala tudi zastopnika ljubljanskega gledališča, intendant Oton Župančič in ravnatelj drame Pavel Golia.

Pasji davek za 1. 1930.

Ker je finančno ministrstvo odobrilo proračun mariborske občine, se lastniki psov opozarjajo, da je plačati pri mestni blagajni do 30. junija 1930 za vsakega nad dva meseca starega psa letno pristojbino Din 100 ter pasjo znamko Din 2.50, pri čemur psi čuvaji niso izzeti.

Pobiranje zvišane trošarine na vino in pivo.

Kraljevska banska uprava je odobrila sklep občinske uprave z dne 27. marca 1930 ter dovolila, da pobira mestna občina Maribor, počenši z dnem obvestitve točilcev o tem dovoljenju, zvišano trošarino in sicer na vino 1.50 Din od litra, na pivo 1 Din od litra. Z ozirom na odobrenje se začne zvišana trošarina pobirati počenši z dnem 27. maja 1930. Obenem se ukine davščina na nočni obisk gostiln in gostilniške račune.

Nov vozni red Maribor—Ptuj.

veljaven od 29. maja 1930. Odhod iz Maribora ob 6.45, 8.15, 13, 18; odhod iz Ptuja ob 6.45, 11.55, 13.30, 18.30; prihod v Maribor ob 7.50, 13, 14.35, 19.35; prihod v Ptuj ob 7.50, 9.20, 14.05, 19.05.

Smrt najstarejšega postreščka v Mariboru.

V mariborski mestni oskrbnišnici je včeraj popoldne zadel mrtvoud 79letnega Franca Rošnika, najstarejšega mariborskega postreščka. Starček je takol izdihnil. Nad 40 let je voljno vršil službo postreščka, a zadnja leta je bil prtljažni nosač na železnici. V naporni službi je onemogel in je našel na stara leta zavetje v mestni oskrbnišnici. Bodi starčku, ki je bil v Mariboru skozi desetletja tipična prikazen na naših ulicah — ohranjen blag spomin!

Danes — torek

kabaretni večer

v Veliki kavarni

Prošnja na mestno občino!

Stanovalci Beograjske ulice prosimo mestno občino, da bi se nas že enkrat usmilila in ulico popravila vsaj v toliko, da človek ponoči ne bi bil v nevarnosti, da se prekopicne v kako grapo, katere so skopane vsekrižem, ob slabem vremenu pa, da ne utone v tem jezeru deževnice, ki se nima kam odtekati. Poleg tega je pa ulica še polna nesnage in smeti; celo plevel z vrtov se meče na ulico. Ponoči pa vlada egiptovska tema. To nikakor ni v čast našemu mestu!

Gimnazijsko glasbeno društvo v Mariboru

nastopi prvikrat javno v sredo, dne 28. t. m. z akademijo, ki jo priredi v gimnazijski dvorani točno ob 5. popoldne. Na sporedu so orkestralne točke, mešani in moški zbori, violinski, klavirski in bariton soli, deklamacija lastnih pesnitev in spominsko predava nje o nekdanjih slavni gimnazijskih. Stanku Vrazu in velikanu Fr. Miklošiču. Ker se gimnazijsko glasbeno društvo vzdržuje samo, se bo sprejemala v kritje stroškov majhna vstopnina.

Skupščina oblastnega odbora Jadranske straže v Mariboru

se bo vršila na Vnebohod dne 29. maja ob 10. dopoldne v mestni posvetovalnici. Skupščine se udeležijo delegati mestnih odborov Maribor, Celje, Ptuj, Mežica in Sv. Lenart v Slov. goricah. Ker se bodo na skupščini ustanovile skupne smernice za nadaljnje delovanje tega našega eminentno obrambnega društva na naši severni granici, je dolžnost vsakega, ki je bil povabljen, da se povabili tudi odzove.

Dvoje stališč.

O n a (na koncertu): Oh, kako uživam v petju. Najraje bi bila ptica. O n i: A jaz v tem slučaju — nuška!

Mariborsko gledališča

REPERTOAR.

Torek, 27. maja. Zaprto.

Šreda, 28. maja ob 20. uri »Pravljica o rajski ptici«. Premijera, ab. A.

Ptujsko gledališče.

Ponedeljek, 2. junija ob 20. uri »Pravljica o rajski ptici«. Gostovanje mariborskega gledališča.

Celjsko gledališče.

Sreda, 4. junija ob 20. uri »Pravljica o rajski ptici«. Gostovanje mariborskega gledališča.

Iz gledališča:

Zanimiva krstna predstava slovenske novitete se bo vršila v sredo, 28. maja v mariborskem gledališču. Vprizori se drama priznanega mariborskega pisatelja dr. M. Šnuderla »Pravljica o rajski ptici«. Drama je pisana efektno in se odlikuje po globoki in dramatični vsebini. Režira g. V. Skrbinšek. — V četrtek, 29. t. m. se vprizori moderna opereta »Adieu Mimi« pri znižanih cenah in menda zadnjič v sezoni. — Gospa Štefa Dragutinovičeva, odlična članica gledališča bo slavila v četrtek, 5. junija 35-

Srečna Avstralija

DRŽAVA, KI DAJE SVOJIM DRŽAVLJANOM NAJVEČ PODPOR. — SILNE ZLORABE.

Jgledna avstralska novinarka, dr. House Osborn, je objavila sledeči zanimiv članek o tem, kako rešujejo socialna vprašanja v Avstraliji:

»Izven vsakega dvoma je, da je Avstralija s svojo socialno politiko na prvem mestu na vsem svetu. Mi Avstralsci smo v prijetnem položaju, da delamo poizkuse na tem polju, ker nas je 95 odstotkov angleškega porekla. Pri nas med posameznimi sloji niso tako velike razlike, kakor jih opažamo v drugih državah. Tudi nimamo pravega siromaštva, namreč bede v masah.

Pri nas pravijo, da smo od zibelke do groba v pokoju. Nenavadno velik odstotek našega prebivalstva dobiva redne, nezaslužene dohodke iz vladne blagajne. Imamo nagrade za materinstvo, državno podporo za zapuščeno dečo, sirote in dečo zaposlenih mater, invalidske in starostne podpore ter končno podpore za dečo, matere, vdove in druge sorodnike padlih v svetovni vojni, kakor tudi podpore za nesposobne veterane.

Vsi moški nad 65 let in ženske nad 60 let, ki dokažejo, da nimajo premoženja v gotovini in nepremičninah preko zneska, ki ga določa zakon, morejo zahtevati tedensko podporo, ki znaša 5 dolarjev. Sleparije, ki se dogajajo na ta račun, pa so zelo velike in številne ter izpodkopavajo moralni značaj teh podol. Tako n. pr. se mnogi otroci sploh nočejo več brigati za svoje starše, ker jih mora tako država vzdrževati, pa čeprav imajo otroci dovolj sredstev, da bi pomagali svojim roditeljem. Nekateri zopet prepišejo premoženje na otroke ali pa je nalože v banke, da bi starši, čim dosežejo gotovo dobo starosti, lahko prevarili oblasti in izvalili državno podporo. Telesno še krepki nad 65 let starši moški nočejo več delati, ker se boje, da bi jim sicer država odrekla pravico do državne podpore. Drugi zopet zapravijo svoje prihranke, češ, da bo kasneje že država skrbela zanje.

V Avstraliji da vlada vsaki materi, ki rodi otroka, 25 dolarjev kot prispevek države za stroške, s katerimi je vezan prihod novega državljan na svet. Da pa ta podpora ne bi imela znaka miloščine, je vlada izdala odredbo, da ima pravico do te podpore vsaka mati, ki zaprosi zanj. Žene, ki gredo radi porod v bolnico, vedo dobro, da si pridržijo bolnica samo polovico tega zneska, ostalo pa ostane njim.

Nadaljna odredba, ki je v teoriji zelo odlična, je državna podpora sirotam in zapuščenim deci, pri čemer je vseeno, zakaj so zapuščeni: bodisi, da so jim umrli starši, bodisi da jih ne more vzdrževati oni, ki bi bil to dolžan storiti. Vdove, ki nimajo lastnega premoženja, kratkoma- lo zaprosijo državno oblast, da vzame njihove otroke kot državne gojence. Na ta način postanejo otroci pravzaprav hranitelji svojih mater, ki dobivajo zanje državno podporo — v splošnem za 4 otroke.

Žene, katere puste može na cedilu, potem žene zločincev, pijancev itd. lahko istotako zaprosijo za državno podporo. Zlorablajo pa vse to tudi matere nezakonskih otrok, ki se neželjenega otroka kratkoma- lo rešijo tako, da ga prepuste državi oskrbi.

Vsekakor so to pojavi, ki dokazujejo, da človeška pohlepnost polagoma izpodkopava tudi te tako plemenite namene. Prav nič niso redki primeri, da se ničvredneži in njihove žene sporazumejo, kako bi bolj izkoriščali državo. Može izginejo in žene izdajo pri sodiščih za njimi tiralice. Kadar pa se oblasti pre- pričajo, da so dotičniki pobegnili v inozemstvo in ker bi morale žene nositi stroške za njihovo aretacijo in povratek, tedaj se kratkoma- lo opusti nadaljno iskanje. Seveda, se vsaka taka ženska potem takoj pobriga, da zvali vsa bremena za vzdrževanje zapuščenih otrok na državo. Na ta način dobivajo stalne dohodke in postanejo od države plačane vzdrževalke svojih lastnih otrok.

Pred nekaj leti je ena od avstralskih držav povišala podporo za vzdrževanje za 1 šiling. Posledica je bila, da je so-

sedna država kmalu izgubila vse gojence, ki so bili nastanjeni pri lastnih materah. Seveda je gostoljubna sosedna država kmalu dognala, zakaj so njeni izdatki za vzdrževanje zapuščene deče v kratkem času tako narasli. Kmalu je izšel potem zakon, po katerem veljajo povečane podpore samo za one matere, ki prebivajo več kot 5 let na ozemlju te države.

Podobne zlorabe so se dogajale tudi pri invalidninah. Sistem podpor je sedaj že dovolj dolgo v veljavi, da bi se lahko videli njegovi sadovi. Predvsem je posledica ta, da se ves narod preveč naslanja na vlado. Samopomoč v občinah je že tako redka, kakor samostojnost posameznega državljanca.

Ako vprašam člana kake deputacije, ki hodijo okrog vladnih palač, zakaj ljudje sami ne popravljajo svojih šol in cest, dobiš odgovor: »Čemu? Ali nismo že dovolj obdavčeni? In ali nam država na ta način ne vrne samo del od tega, kar izdamo zanj?«

Naša zakonodaja, zaključuje avstralska novinarka, je vzela za podlago idealno naziranje o človeku. Zato je vzbudila v ljudeh nestalnega značaja mnenje, da živi človek samo radi kruha. In če ga dobi brez dela, bi bil pač neumen, da bi se mučil v življenju. Namesto, da bi se pri ljudeh dvignila socialna morala, pa se je še zmanjšala. Tako konservativnost človeškega značaja izpodkopuje tudi najplemenitejše stremenje onih, ki hočejo ljudem dobro.

Drago prerokovanje bodočnosti

V podružnico westminsterske banke v Crawleyu na Angleškem sta prišla cigan in ciganka. Prošla sta, naj jima zamenjajo funtni bankovec za zlat, ki ga bo nosila ciganka kot okrasek. V času, ko so vršili transakcijo, se je razvil med ciganoma in bančnimi nameščenci pogovor in cigana sta se ponudila, da jim hočeta prerokovati bodočnost. Za prerokovanje pa mora biti »primerna atmosfera«: zveženj bankovcev naj polože na mizo, seveda samo tako, za gledanje. Rečeno, storjeno. Položili so na mizo zveženj s 100 funtnimi bankovci, uslužbenci pa so iztegnili roke in pobožno poslušali ciganovo prerokovanje: saj se bodo še vozili vsak s svojim avtom, kdo bi ne bil zamaknjen?! Toda ob zaključku blagajne je bilo sreče konec: izkazalo se je, da je od 100 bankovcev jih s cigani izginilo 77.

Lepotica kot policistka

Newyork ima svojo policijsko senzacijo: Mrs Louise Motz je bila v službi policijske uprave in splošno so jo imenovali najlepšo policistko Newyorka. Te dni pa je bila odpuščena. V svoji službi je svoje »oko postavila« posebno vrgla na kavalirje, ki so na ulici nagovarjali mlade dame. Nedavno pa jo je zatožila gošpa Jacobi, da ji je lepa policistka odtužila njenega moža, ki sedi v njem v njenih prostih urah neprestano v skrivnih lokalih in ona njemu na kolenih. Enajst sluščajev take »nemorale« so dokazali lepi policistki. Policistka v naročju moža, na njegovih kolenih... nemogoča stvar. Zato jo je šef odpustil, češ, da je njeno obnašanje nevredno policijske uradnice.

Velika jadranska slavnost v Pragi

se je vršila 18. t. m. zvečer v praškem luna-parku »Eden«. Priredila jo je »Jadranska Straža« v svrhu propagande za naše morje. Prireditve se je udeležila ogromna masa naroda, nad 30.000 Pražanov. Izvoljena je bila tudi »miss Jadran«, 17letna krasotica gdčna Jarmila Čihakova-Buriandova, ki bo koncem junija v spremstvu staršev prišla na našo riviero. Slavnost je bila veličastna manifestacija in obenem propaganda za obisk naše riviere.

Republika v velikosti Avstrije, pa samo s 65.000 prebivalci

V prašumah Srednje Azije je pred kakimi desetimi leti po težkih bojih med Rusi, Mongoli in Kitajci nastala nova svobodna država Tuva, znana tudi pod imenom Tanu-Tuva, s staro rusko označbo Rrjanhaj, v sovjetskih zemljepisih pa označena kot »narodna tuvinska republika.« Lani je slavila ta republika desetletnico osvobođenja od rusko-carskega jarma, prihodnje leto pa bo slavila desetletnico osvobođenja od kitajsko-mongolskega jarma. Dežela leži jugozapadno od Bajkalskega jezera med Lajanskim in Tanuola-pogorjem, po njej pa tečeta velika sibirski reka Jenisej in njen pritok Kemčik. Politično meji na zapadu in severu na sovjetsko unijo, na jugu in vzhodu pa na mongolsko republiko.

Republika Tuva meri 165.000 četv. kilometrov, torej je večja nego Madžarska ali Avstrija, prebivalcev pa ima samo 65.000, torej tako malo, da v svetovnem političnem koncertu sploh ne pride v poštev. V novjšem času je dežela postala tudi jabolko spora med Rusi, Kitajci in Mongoli. Po Sunjatsenovi revoluciji na Kitajskem je mongolska republika odrezala Tuvo od Kitajske. Rusi so pričeli s kolonizacijo in danes je že 20% prebivalcev Rusov. Z dokumenti je tudi dokazano, da je dežela bila nekdanji last Rusije, ki pa jo je l. 1897. odstopila Kitajski v zameno za usurijski kraj, ki je bil potreben kot zaledje pri Vladivostoku. A že l. 1898. so Tuvinci zopet prosili za rusko podaništvo in Rusija je prevzela nad deželo protektorat. S tem pa Tuvinci niso bili zadovoljni in nekateri knezi so se obrnili na mongolsko republiko za podaništvo. V tem negotovem položaju je ostala dežela do leta 1919., ko se je sovjetska unija odrekla svojim pravicam in pripomogla Tuvincem, da so si ustanovili svobodno narodno republiko. Rusi so tudi uredili redno parobrodno zvezo dežele s Sibirijo po Jeniseju in prekrstili glavno mesto Bjelojarsk, ki ga je začela l. 1914. graditi še carska Rusija, v Kizil Hoto (rdeče mesto), na sovjetskih zemljepisih zaznamovano kot Krasnij (rdeč). L. 1924. se je v Krasneju sestala tuvinska ustavotvorna skupščina, ki je sprejela ustavo, popolnoma enako sovjetski. Uvedena je splošna in enaka volilna pravica za moške in ženske, izključeni od nje so duhovniki in plemiči. »Kuruldan«, to je tuvinska narodna skupščina, dobiva vsa navodila iz Moskve, kamor tuvinska vlada tudi vsako leto pošlje svoje zastopnike, da se v Kremli poklonijo pepelu »osvoboditelja Lenjina«. Ni dvoma, da bo tudi Tuva kmalu zopet iz svobodne države postala del sovjetske Rusije.

Novi francoski pomorski velikani

Trgovinsko ladjevje Francije se je po vojni nenavadno razvilo, ne le glede tonaže, ampak tudi glede luksurioznosti in najmodernejših tehničnih naprav. Gradnja novih enot je bila potrebna zlasti za vedno bolj naraščajoč turistični promet iz Zedinjenih držav. Zlasti je tu treba imenovati nova orjaška parnika »Ile-de-France« in »Paris«, ki poleg mnogih drugih, obratujeta kot izraziti luksuzni ladji na progi Le Havre—Newyork. Največje francosko ladjedelsko in prevozno podjetje, »Compagnie générale transatlantique«, kojega last sta tudi navedena parnika, je lani na svojih progah prevozilo 573.048 potnikov. Družba je zgradila sedaj novega orjaka: »Lafayette«, ki je največja francoska motorna ladja, kar jih je bilo dozdaj zgrajenih. Te dni je nova ladja stopila v promet. Dolga je 184. široka 25 m in obsega 25.550 ton. Njeni stroji delajo z 18.500 konj. silami. Ima najnovejšo aparate za brezžično telegrafijo.

Katastrofalni karambol letala z avtom.

V Oninteru (v Chile) je trčilo vodno letalo, ki je hotelo pristati, v avto mestnega župana. Pilot in štiri dekleta so bila ubita, šest deklet pa težko ranjenih.

Sokolstvo

V četrtek, 29. t. m.

se bo vršil v Rušah delni župni zlet MSŽ (za mariborsko in koroško okrožje), ki je za naše društvo obvezen. Ker so dopoldne tekme in skušnje, odhajajo telovadci z vlakom ob 5.40 uri. Ostalo članstvo naj se posluži vlaka ob 1.18 uri. Ker se vrši popoldne povorka s kolodvora, pozivamo vse, da se zleta udeleže v krojih. Dovoljena je za vse udeležence (tudi nečlane) četrtnska vožnja, za katero se vsem (tudi nečlanom) izdajajo izkaznice jutri v sredo med 18. in 19. uro v društveni sobi. Tam se dobijo tudi izkaznice za četrtnsko vožnjo v Mur. Soboto, kjer se vrši v nedeljo, dne 1. junija drugi delni župni zlet (za dravsko in mursko okrožje). — Sokol Maribor-matica.

Sport

Službene objave LNP.

Radi zaslivanja naj pridejo v kavarno »Bristol« v sredo, dne 29. tm. ob 18.15 igralci Bertoneceli, Najžer in Priveršek (vsi ISSK Maribor), ob 18.30 pa vsi igralci SK Železničarja, ki so nastopili dne 18. tm. v Ljubljani proti ASK Primorju in spremljevalec moštva g. Bukovala. Upravi ISSK Maribor in SK Železničarja naprošam, da skrbita za to, da se imenovani igralci zanesljivo odzovejo pozivu. Marinič, t. č. odbornik LNP-a.

Iz LNP.

Pozivajo se klubi LNP, da takoj sporoče LNP igralce, ki aktivno nastopajo že deseto leto brez ozira na morebitne prehode iz kluba v klub. LNP jim bo ob priliki desetletnice izročil priznanice. Pokroviteljstvo nad proslavo 10letnice LNP so prevzeli ban dravske banovine g. inž. Dušan Serbec, divizijski general g. Sava Tripkovič in župan Ljubljane g. dr. Dinko Puc. Mestna občina je darovala za zmagovalca turnirja krasen pokal.

Balkanski cup.

V nedeljo se je odigrala v Bukarešti meddržavna tekma Rumunija-Grška za balkanski cup. Zmagala je Rumunija 8:1! Sodil je g. Ružič iz Beograda.

Koliko zaslužijo delavci v raznih državah?

Znani prof. Richardson je nedavno v svojem predavanju v londonski kr. statistični družbi iznesel zanimive podatke o realnih zasluškah delavstva v raznih državah na podlagi materijala, ki ga je zbral mednarodni urad dela. Richardson je te podatke ne samo smotreno razvrstil, ampak je tudi izračunal valutarno razmerje in kupno moč zaslužka v primeri s produkti, ki so delavcu potrebni. Richardson konstatira, da je cena glavnih živil, razsvetljave in kurjave v velikih mestih Zedinjenih držav višja nego v Angliji, dočim je bila v nekaterih drugih državah zopet nižja. Richardson je vzel kot podlago zaslužek angleškega delavca in ga označil s številom 100. Na tej podlagi je izračunal sledeči indeks delavskega zaslužka v posameznih državah (in sicer v mesecu januarju 1930): Anglija 100, Zedinjene države 107, Kanada 165, Avstralija 148, Švedska 108, Danska 107, Irska 97, Holandija 87, Nemčija 78, Švica 77, Češkoslovaška 70, Poljska 62. Jugoslavija žal v statistiki manjka.

Slušalke radia ubile ženo.

Minuli petek je na Dunaju 57letna gošpa Ana Putzge dobila od hčerke v dar novi radio-aparat z vtičnim stikom. Ne poznavajoč konstrukcije aparata je hotela poslušati nek opoldanski koncert, položila je oba konca slušalke v stikalo in bila takoj v močnem toku, iz katerega se ni mogla več rešiti. Našli so jo mrtvo s slušalom v rokah.

39.000 bioskopov z zvničnimi filmi

hoče sovjetska vlada v 5 letih ustanoviti v območju sovjetske Unije, seveda v prvi vrsti za propagando boljševiških idej in za informiranje prebivalstva o posameznih korakih vlade.

Michel Zévaco

Lukrecija Borgia

Zgodovinski roman

104

Deček Andrea, ki je bil že vstal, da stori po ukažu svoje babice, je sedel nazaj ter se iznova posvetil svojemu delu, obenem pa je radovedno obračal oči na lepega častnika.

»Govorite, gospod,« je dejala kmetica, »in če je v moji moči, bom storila po vaših željah.«

Ragastens je uprl svoj pogled v starkino obličje. »Ali ste videli včeraj ponoči, okrog ene ali dveh zjutraj, prihajati tod mimo mlado gospo, najbrže na konju?«

Starka se je zdržnila.

»Ničesar nisem videla,« je dejala in se obenem prekrizala.

Ragastens je bil opazil njen trepet. Še bolje pa je bil opazil križ, ki ga je storila. In pomen, ki ga ima križ med takimi ljudmi, mu je bil dobro znan. Znamenje križa je po navadi spremljalo laž, za katero je lažnjivec prosil Boga odpuščanja.

Ragastens, ki je bil natanko poučen o takih pripomočkih navčne vesti kmetijskega naroda, je bil torej prepričan, da je kmetica prav gotovo nekaj videla. Zato je povzel s strožjim glasom:

»Torej prav zares niste videli nikogar, ki bi bil včeraj zjutraj jezdil po tej cesti? In v vašo pristavo tudi ni bilo nikogar?«

»Prav zares da ne, gospod!« je dejala starka in zmajala z glavo.

In nato se je prekrizala vnovič, še gorečnejše nego prvokrat.

»Babica!« je zdajci vzkliknil deček. »Kaj pa tista lepa gospa, ki je prišla k nam? Ali si pozabila?«

»Molči, Andrea!... Ta otrok ne ve, kaj govori, gospod... Poidi ven in se igrati!«

Ragastens se je obrnil k stari kmetici.

»Oprostite, dobra žena,« je dejal. »Kljub vsemu spoštovanju, s katerim me navdaja vaša visoka starost, bom primoran rabiti silo, ako mi ne poveste resnice. Vedite, da se je zgodil velik zločin. Vse pa kaže, da je zločinka — bila je namreč ženska — odšla po tej cesti... Vi ste na ozemlju grofa Alma in spadate pod montefortsko sodišče. Ako mi ne poveste gole in čiste resnice, je zelo verjetno, da še nocoj pahnejo v ječo vas in vse prebivalce te hiše.«

»Mili Jezus, usmili se nas!... Kaj naj storim?« Ona pa nam je zagrozila s smrtjo, ako bi kdo izmed nas črnil besedico...«

»Ne! Prisegam vam, da vam nihče ne bo skrivil lasi na glavi, ako poveste resnico. Pomislite, da če je grof Alma dovolj močan, da vas lahko varuje, bi vas tudi njegova jeza drago stala...«

»Torej, res je, dragi gospod, neka dama je prišla pred par dnevi...«

»Kdo je bila ta dama?«

»Ne vem; nihče izmed nas ne ve!... Bog mi je priča, da nihče ne ve... Zahtevala je, da ji spravimo pod streho voz in štiri vojake, za kar nam je dobro plačala... Mi smo sprejeli, to si lahko mislite. Zahtevala je tudi...«

»Nadaljujte!...« je kriknil Ragastens strogo, videč, da se starka obotavlja.

»Hotela je, da ji za eno noč prepustimo veliko izbo naše pristave, in priseči smo ji morali, da ne bomo skušali zaznati, kaj se v njej godi... Tudi za to nam je dala denarja.«

»In potem?... Prišla je predzadnjo noč, kaj neda?...«

»Tako je,« je dejala prestrašena kmetica.

»Sama?...«

»Ne... Z neko drugo gospo!...«

Ragastens je pridržal vzklik. Zdaj je videl vso strašno resnico živo pred očmi.

»Le dalje!« je dejal, ves blede in prepadel... »Kaj se je godilo?...«

»Slišali smo hrup, kakor da se prepirajo... in nato so vstopili vojaki, zgrabili so mlado gospo...«

»Lopovi!...«

»Posadili so jo v voz... in so vsi skupaj odšli...«

»V kateri smeri?« je vprašal Ragastens z zadahom, ki se glasom.

»Proti znojži hribovja...«

Ragastens ni slišal ničesar več; planil je iz hiše ter skočil na konja.

»To je tista peklenska Lukrecija!« je mrmral, drveč se v galopu v naznačeno smer... »Ugrabljena!... Ona jo je odpeljala!... Ah, že dvakrat sem ji odpustil!... Toda zdaj — gorje ji!...«

LI.

Giacomo.

Ragastens je prav lahko zasledoval Lukrecijino pot tik do znojža gorovja. Po tistem kraju je vodila samo ena cesta, po kateri je bilo mogoče voziti, in nje se je držal. Od časa do časa je srečaval krčme in kmetijske hiše. Stopal je vanje, izvedel, česar je iskal, in jezdil nato dalje.

Toda ko je dospel v ravnino, je bilo konec vseh sledov. Tu se je križalo mnogo cest. Po kateri naj krene?... Kam se je obrnila Lukrecija?... Ves potrt se je Ragastens ustavil v senci skupine topolov ter sedel na zemljo.

Položaj se mu je zazdel strašen. Kam je Lukrecija vlekla Primavera?

Iz potrebe, govoriti o svoji nesreči, pa tudi v nadi, da dobi poraben nasvet, je zaupal Spadacappi vso to kruto avanturo. Spadacappa je poslušal njegovo povest z zanimanjem, ki se je izražalo v pogostih in glasnih vzklikih.

»Ta ženska je res obsedena!« je vzkliknil, ko je vitez končal. »Ona ima samega vruga v životu!... Ah to je prava pristna kri svoje rodbine!«

»To je resnično, in še preveč; toda, ali si ne misliš ničesar?... Ali se ti nič ne zdi, kam bi se bila obrnila?...«

»Niti slutim ne, gospod vitez. Toda, če potrebujeva kakih novic, jih dobiva samo v Rimu.«

»V Rimu!« je vzkliknil Ragastens zamolklo.

»Ah, saj vem, da je to nevarno. Zame sicer ne... in končno, saj bi me še veselilo tvegati svojo glavo za vas... Toda vi, gospod, vi, ki ste obsojeni... V Rimu je neki izvestni marki de Roccasanta, s katerim sem imel neredkoma opravka. Zatrjujem vam, da je to policaj prve vrste.«

»Pojdiva v Rim!« je vzkliknil Ragastens. »Tvoj nasvet je dober.«

»Počakajte malo, gospod. Na vašo glavo je razpisana nagrada... Dajte torej, da vas spravim v neko hišo, kjer boste prav tako varni, kakor ste bili v gostilni »Pri vilicah«. Med tem pa pojdem jaz v mesto ter vam poizvem vse, kar bo potrebno.«

Ragastens je majaje z glavo zajahal Kapitana ter se brez odgovora spustil v dir proti Večnemu mestu. Spadacappa mu je sledil, ves potrjen, da mora gledati svojega gospodarja v takem brezmejnem obupu.

Na hvalo izbornosti svojih konj sta bila četrti dan zvečer pred rimskimi vrati. Čim se je bližal velikemu mestu, je Ragastens opazil nenavadno gibanje. Rimsko okolica, navadno pusta in žalostna, je mirgolela od prihajanja in odhajanja ljudi, ki je imelo povsem vojniški značaj. Naposled je stopil v Rim, ne brez burnejšega utripanja srca.

Na tistem trepetaju, je jezdil mimo Palače Smeha, ki je stala v mrkljem molčanju. In spričo nje ga je porazil nenavaden prizor: šipe na oknih so bile pobite, kipi, ki so krasili stebrišča, prevrnjeni... palača je bila videti opustošena. Sicer pa je vse mesto nudilo čuden pogled.

Po ulicah so tekale trume meščanov, oboroženih s halepartami in meči; nekateri so tudi nosili arkebuz.

Ne da bi ga kdo nadlegoval, je Ragastens jezdil skozi te gruče, ki so postajale tem številnejše in tem glasnejše, čim bliže je prihajal središču mesta.

»Kaj praviš o vsem tem?« je vprašal Spadacappa, ki je hodil poleg njega.

»To pravim, gospod vitez, da so vrli Rimljani po vsem videzu siti svojega suženjstva. Služnost ima svoje vrline, tega ne maram tajiti: ona varuje narod potrebe, da bi moral misliti in ukrepati sam zase. Tako se človek naveliča vsega, tudi sreče, da mu reže vladar jermene z života.«

Ragastens ni odgovoril; zopet se je bil spomnil, da je Primavera v rokah Lukrecije Borgia. In za vsako ceno je trebal izvedeti, kje se skriva Lukrecija.

Po ovinku je prišel Ragastens do svojega nekdanjega bivališča — do krčme pri »Lepem Janu«. Zajahal je na dvorišče ter skočil s konja. Ko je dični krčmar Bartolomeo videl prihajati jezdeca, je skočil proti njemu; toda obstal je in zazijal od presenečenja:

»Gospod vitez de Ragastens!« je zamrmral.

»Da, jaz, dragi gospod Bartolomeo... Kako da vas moj prihod tako preseneča?...«

»Nič me ne preseneča, gospod... a pravzaprav — res je!... Če pomislim, da so vas dali ti falotni borgiaški obsoditi! Toda zares, vi ste eden izmed nihovih najhujših sovražnikov... Kolika čast za mojo krčmo!... Živel gospod de Ragastens, sovražnik Cezarja Borgia!...«

Krčmar bi bil še dalje tako glasno izražal svoje navdušenje, da ni planil Ragastens k njemu ter ga prijel za uho.

»Moister Bartolomeo,« mu je dejal, »poslušajte v lastnem interesu, kaj vam zdaj povem: ako ne prenehate kričati moje ime, odrežem uho, za katero vas držim.«

»Molčal bom,« je zatrdil Bartolomeo.

»Potem bova dobra prijatelja. Dajte mi torej tisto sobico, ki se odpira na Tiberu...«

(Nadaljevanje sledi.)

Sode,

nove in vinske rabljene od 30—400 litrov poceni prodam. Taborška ulica 8. 1552

Trgovino

s kuhinjsko opremo prodam. Vicel, Maribor, Glavni trg 5. 1553

Solčno stanovanje,

sobo in kuhinjo oddam s 1. junijem stranki brez otrok. Nova vas, Livadna ulica 4. 1554

Opremljeno sobo

z električno razsvetljavo, v sredini mesta oddam boljše solidnemu gospodu ali starejši dami. M. Berdajs, Trg svobode. 1542

Najvišje cene

plača za staro zlato, srebro in novce kakor tudi za zobovje M. Ilger-ja stn, Maribor, Gosposka ulica 15. 1548

Dva poštena fanta

sprejem na stanovanje. Koroška cesta 74. 1548

Žensko kolo,

malo rabljeno, ceneno prodam. Taborška ul. 8. 1551

Birmska darila

najceneje pri J. Mulavec, Maribor, Kralja Petra trg 1. Ogled neobvezen, neugajajoče se zamenja ali vrne denar. 1509

Mebilirano sobo,

lepo in zračno v Sodni ulici oddam takoj. Vprašati v trgovini Ivan Kravos. Aleksandrova c. 13. 1515

Zračno sobo v villi,

blizu moškega učiteljskega oddam resnemu gospodu. Ponudbe na upravo lista pod »Zračna soba«. 1546

Državna razredna loterija.

Poročilo iz kolekture Ant. Golež, Maribor, Aleksandrova cesta 42.

Žrebanje V. razr., 19. Kola, 15. žrebanje dne 26. maja 1930. (Za event. tiskovne pogreške se ne odgovarja.) Izžrebani so bili sledeči dobitki:

Din 30.000.—: 13027, 87781,

Din 20.000.—: 26945, 64335, 82690,

Din 10.000.—: 3467, 67610, 71445, 84751, 88089, 97970,

Din 4.000.—: 18366, 25122, 34775, 88876,

Din 2.000.—: 3151, 6276, 6813, 7753, 11057,

13935, 14541, 19449, 20973, 26093, 27496, 27832,

29452, 29599, 30836, 32622, 36513, 38320, 40551,

42538, 43039, 44806, 48357, 48678, 50902, 55118,

55141, 58984, 59353, 59364, 62076, 62433, 62565,

63797, 64669, 65433, 75172, 75488, 77971, 78479,

82260, 84218, 85010, 87059, 87476, 91289, 93774,

93965, 94296. — Prihodnje žrebanje 27. maja 1930.

Inserirajte

V

„Večerniku“

Spominjajte se CMD!

Milijoni ljudij

po vsem svetu nosijo leto za letom dobre PALMA-podpetnike. Ljudje današnjih dni ne hodijo več z usnjenimi podpetniki. Preudarni in napredni hodijo po elastičnih, dobrodejnih PALMA-podpetnikih. PALMA-podpetniki so za vsakega pešca dobrota, trajajo dalje kot najboljše usnje in so danes tako poceni, da jih lahko kupi vsakdo, reven ali bogat. 1340

Kar smatrajo milijoni ljudij po vsem svetu za dobro in praktično, to poizkusite tudi Vi! Se danes naj Vam Vaš čevljar nabije dobre PALMA-podpetnike. Iz preudarnosti in varčnosti. Za svet boste hvaležni!

Elektroinštalacije,

montaže vil, stanovanj, tovarniških poslopj vsaka montažna popravila, popravila motorjev najcenejše izvršuje Iliž & Tichy, Maribor, Slovenska ul. 16. Velika izbira svetilk, elektroblaga, motorjev po konkurenčni ceni. XII

Predtiskanje najmodernejših vzorcev, kakor tudi popravilo svilenih nogavic v ateljeju za perilo Rupnik, Slovenska ulica 20. 833

Jedilni krompir

po 50 para za kg v trgovini Josip Krempl, Meljska cesta 9. 1527